

[Socialministeren.]

at tvang kun kan anvendes, hvor undladelse deraf ville blive til væsentlig ulempe for pågældende selv, og hvor pågældende er farlig for retssikkerheden.

Lovforslaget indeholder som nævnt en direkte lovfæstelse af åndssvages undervisningspligt, som benævnes undervisnings- og oplæringspligt, fordi der ikke er tale om undervisning i traditionel forstand. Alle-rede før udvalgets nedsættelse fremsatte forældreorganisationerne ønske om en undervisningspligt, og udvalget er enstemmigt gået ind herfor. Der har dog hersket uenighed om pligtens længde; et mindretal på 4 medlemmer vil følge folkeskolelovens regler, medens flertallet går ind for pligtens forlængelse til det 18. år. Når jeg ser på, at døve og blinde har ikke blot undervisningspligt, men egentlig skolepligt i henholdsvis 9 og 10 år, er der for mig ingen tvivl om, at også åndssvage med deres handicap må have en forlænget undervisnings- og oplæringspligt, ikke mindst fordi deres skolemodenhed som regel først indtræder flere år efter det fyldte 7. år. Vi kan i konsekvens heraf i hvert fald ikke standse en undervisning og oplæring før det fyldte 18. år.

Man har i udvalget drøftet, om dette undervisningsområde bør overflyttes til folkeskolen, men udvalget står helt enig, når det foreslår en fortsættelse af den gældende ordning, hvorefter undervisningen varetages af åndssvageforsorgen under socialministeriets område. Vi står i åndssvageforsorgen som f. eks. under blinde- og døveforsorgen over for en form for særundervisning kombineret med psykiatrisk-psykologisk behandling, hvortil kommer den nære sammenhæng mellem undervisning og social forsorg, hvorfor det for mig er helt klart, at denne undervisning bedst varetages af forsorgen.

Personlig anser jeg bestræbelsen på den pædagogiske linje, gennem skoler og oplæring, for at være af den allerstørste betydning, og det er det område inden for hele socialministeriets felt, som jeg omfatter med størst interesse. Jeg glæder mig til at være med i det arbejde, der forestår, og håber at kunne medvirke til en gunstig udvikling.

Et område, der ligeledes er af dybt-

gående interesse, er de åndssvages anbringelse uden for anstalterne i familiepleje eller på anden måde. Det drejer sig om ikke mindre end 9 000 åndssvage. Der må tilstræbes et forbedret tilsyn. Der er jo ingen tvivl om, at det for tusinder af de åndssvage er bedst, at de kommer ud i det levende samfund, ud i hjem og arbejde; men det er en anbringelsesform, der er omgivet af mange farer, og disse farer må vi se åbent i øjnene. Vi må her påtage os ansvaret og dets omkostninger. Hvis dette felt skal administreres på rette måde, kræver det først og fremmest tilsynsførende, der har social viden og indsigt og evne til at bedømme mennesker og forhold i de forskellige miljøer, der kan komme i betragtning.

Hvad institutionernes læger angår, må der utvivlsomt tilstræbes en ordning, der giver den lægelige indsats den størst mulige effektivitet. Jeg er i øvrigt enig med betænkningens fædre om, at der snarest bør skabes betingelser for en egentlig åndssvageforskning, hvad enten det sker ved oprettelse af et forskningsinstitut, eller der findes en anden løsning. Det vil lægeligt set give hele feltet større prestige, bl. a. ved at tiltrække flere dygtige unge læger. Der kommer på den vis et større perspektiv ind i arbejdet, og det vil utvivlsomt virke som et godt incitament i institutionernes liv. Et sådant institut kan, som betænkningen peger på, lægges i nærheden af det nye amtssygehus i Glostrup. Det kunne vel også anbringes andetsteds, f. eks. i Jylland.

Hvad plejerne angår, må der gives dem de bedre uddannelsesvilkår, de selv så alvorligt ønsker, og jeg kunne ønske snarest at nedsætte et udvalg, der kan tilrettelægge en sådan uddannelse. Dog er det vel bedst at afvente den endelige udformning af det her fremsatte lovforslag.

Samtidig med forslag til lov om forsorgen for åndssvage tillader jeg mig at fremsætte *forslag til lov om ændringer i lov om offentlig forsorg (om forsorgsforlængelse for åndssvage under børneforsorg)*, der går ud på, at forsorgslovens § 168 ændres således, at børn, der er under børneforsorg, og som tillige modtager hjælp fra åndssvageforsorgen, automatisk forbliver under børneforsorg indtil deres 21. år. Denne auto-